

ศาสนาต่างๆ ก็จะมี ความเชื่อว่ามีสิ่งสูงสุดที่ศาสนานับถืออยู่ มาเป็นผู้ควบคุม หรือคลันคาลให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไป โดยเฉพาะความเจริญ ความเสื่อม หรือความสุข ความทุกข์ของมนุษย์เราแต่ละคน แต่สำหรับคนไม่มีศาสนาก็จะมองว่าสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้น และเป็นไปนั้น เกิดมาจาก “การผลัดกันกันของเหตุและผล” มากมายที่สลับซับซ้อน ที่ บางสิ่งเราก็ดูสามารถเข้าใจได้ เพราะเหตุและผลของมันมองเห็นหรือเข้าใจได้ง่าย แต่บาง สิ่งก็ไม่สามารถเข้าใจได้ เพราะเหตุและผลของมันมากและสลับซับซ้อน รวมทั้งยัง เกี่ยวพันกันอย่างยุ่งเหยิงจนหาต้นเหตุจริงๆไม่เจอ แต่ไม่ว่าเราจะหา “ต้นเหตุ” (เหตุ เริ่มต้น) ของมันเจอหรือไม่ก็ตาม ทุกสิ่งก็ย่อมเป็นไปตามเหตุอยู่วันยังค่ำ **ไม่มีสิ่งใดจะ** เกิดขึ้นมาโดยไม่มีเหตุได้ เพราะนี่คือกฎสูงสุดของธรรมชาติ

เมื่อเราเข้าใจระบบการคลันคาล หรือการผลัดกันของกฎสูงสุดของธรรมชาติ นี้แล้ว ก็จะทำให้เราหายโง่ เพราะเข้าใจแล้วว่า ไม่ว่าจะอะไรจะเกิดขึ้นมาก็ตาม แม้ว่าสิ่ง นั้นใครจะบอกว่าเป็นสิ่งน่าอัศจรรย์ที่สุดก็ตาม แต่เราจะมองเห็นว่ามันก็เป็นของมัน “เช่นนั้นเอง” คือมันก็เป็นไปตามเหตุทั้งหลายของมัน หาได้มีความน่าอัศจรรย์เลย **แล้วก็** จะทำให้เราเข้าใจโลก เข้าใจทุกสิ่งที่เกิดขึ้น เข้าใจมนุษย์ และเข้าใจจิตของมนุษย์ทุกคน ว่า “ทำไมมันจึงเป็นเช่นนั้น?” อันจะทำให้เราปล่อยวางความยึดถือใน โลกลงได้อย่างมาก (คือมีความยึดถือลดน้อยลง) ไม่เป็นคนแบกโลกเอาไว้ให้หนัก หรือเป็นทุกข์ไปเปล่าๆ ด้วยความโง่เขลา

กฎสูงสุดได้บอกความลับอะไรกับเราบ้าง?

กฎสูงสุดนี้ได้บอกความลับที่สำคัญ ๓ ประการให้เราได้รับรู้ อันได้แก่

๑. “**สิ่งปรุ้งแต่ง**” ทั้งหลายล้วน **ไม่ใช่ตัวตนที่แท้จริง** (คำว่า “**ตัวตนที่แท้จริง**” หมายถึง สิ่งที่เป็นตัวตนของมันเอง โดยไม่อาศัยเหตุใดๆมาปรุ้งแต่งขึ้นมา ซึ่งลักษณะ ของตัวตนที่แท้จริงนี้จะ เป็น “**สิ่งถาวร**” หรือเป็น “**อมตะ**” คือไม่ตายหรือไม่ดับสลาย หายไปอย่างเด็ดขาด **ซึ่งนี่เป็นแค่ความเชื่อว่ามีตัวตนที่แท้จริงของศาสนาบางศาสนา เท่านั้น** เราจะหาสิ่งที่เป็นตัวตนเช่นนี้ไม่มี จะมีก็แต่ “**สิ่งที่ไม่ใช่ตัวตนที่แท้จริง**” หรือ

ทำให้เหตุผลที่แม้จะสมเหตุสมผลอย่างยั้งนี้ **หมดความหมายลงไปทันที** คือ “**ไม่มีใคร ยอมรับเหตุผลนี้**” เพราะมันขัดแย้งกับความรู้สึกของจิต หรือมันฝืนสามัญสำนึกของจิต ซึ่งผู้ ที่ไม่ยอมรับเหตุผลนั้นเขาคงจะเห็นว่า “เหตุผลเพียงแค่นี้ จะมาทำให้เกิดความเข้าใจและเห็น แจ่มชีวิตอย่างถูกต้องได้อย่างไร?” คือเขายังมีความเห็นหรือเชื่อว่า “**จิตเป็นสิ่งลึกลับหรือ มหัศจรรย์เหนือธรรมชาติ** เราคนธรรมดาไม่สามารถล่วงรู้ถึงความลึกลับของจิตได้ **ต้อง เป็นผู้เชี่ยวชาญ หรือเหนือมนุษย์ธรรมดาจึงจะเข้าใจได้**” ซึ่งถ้าใครยังมีความยึดถือในความเชื่อ เช่นนี้อยู่ ก็ไม่มีทางที่จะเข้าใจชีวิตหรือตัวเองได้อย่างถูกต้อง เพราะมองข้ามความจริงไป แล้วเอาแต่เพื่อฝืนถึงสิ่งที่ไม่ใช่เหตุผล และไม่มีของจริงมายืนยัน

ทั้งหมคนี่ก็คือเหตุผลที่สมเหตุสมผลที่สุด และน่าเชื่อถือที่สุด (แต่ก็อย่าเพิ่งเชื่อ) ถ้า เราไม่ยอมรับเหตุผลนี้แล้ว เราจะไปยอมรับอะไร? เราจะเชื่อตามตำรา หรือเชื่อตามคนอื่น หรือเชื่อจากสามัญสำนึกใดๆของเราเอง โดยละทิ้งเหตุผลที่น่าเชื่อที่สุดนี้หรือ? แล้วเราจะ แน่ใจได้อย่างไร ว่าความเชื่อเหล่านั้นจะถูกต้องแท้จริง เพราะเราไม่สามารถพิสูจน์ให้เห็น จริงด้วยตัวของเราเอง แต่ถ้าสิ่งที่เราไปพิสูจน์นั้นมันไม่ได้มีอยู่จริง ถึงใครจะไปพิสูจน์ อย่่างไรก็ไม่มีทางค้นพบ เพราะมันไม่มีอยู่จริง ส่วนสิ่งที่มีเหตุผลและมีหลักฐานคือของจริง มายืนยันว่า “**จิตมีการเกิดและดับอยู่เสมอ และจิตต้องอาศัยร่างกายเกิดขึ้นมา**” นี่เป็นสิ่งที่เรา สามารถพิจารณาให้เกิดความเข้าใจด้วยเหตุผล และพิสูจน์ให้เห็นจริงหรือเห็นแจ้งได้ทันที ในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่นี้ โดยไม่จำเป็นต้องเชื่อจากใครๆ เพราะเราก็สามารถเกิดปัญญารู้แจ้ง หรือเห็นแจ้งชีวิตขึ้นมาได้ด้วยตัวของเราเองแล้ว

จิตเกิดขึ้นมาได้อย่างไร?

วัตถุทั้งหลายของโลกก็มีอยู่ ๒ ประเภท คือ **ไม่มีชีวิต** กับ **มีชีวิต** โดยสิ่งที่ไม่มีชีวิต นั้นเราก็คงจะพบเห็นกันอยู่แล้วโดยทั่วไป เช่น ก้อนหิน ก้อนดิน เหล็ก ไม้ พลาสติก กระจก เป็นต้น ส่วนสิ่งที่มีชีวิตนี้ก็สรุปได้ ๓ จำพวกใหญ่ๆ คือ **มนุษย์, สัตว์,**